

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 10.1.2007
COM(2007) 1 final

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIUL EUROPEAN ȘI PARLAMENTUL
EUROPEAN**

O POLITICĂ ENERGETICĂ PENTRU EUROPA

{SEC(2007) 12}

CUPRINS

1.	Provocările	3
1.1.	Durabilitate.....	3
1.2.	Securitatea aprovizionării.....	4
1.3.	Competitivitate.....	4
2.	Un obiectiv strategic la baza politicii energetice a Europei.....	5
3.	Planul de acțiune	6
3.1.	Piața internă de energie	6
3.2.	Solidaritatea dintre statele membre și securitatea aprovizionării cu petrol, gaze și electricitate	11
3.3.	Un angajament pe termen lung privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și sistemul UE de comercializare a emisiilor.....	12
3.4.	Un program ambițios privind măsurile care vizează eficiența energetică la nivel comunitar, național, local și internațional	12
3.5.	Un obiectiv pe termen mai lung pentru energia regenerabilă	13
3.6.	Un Plan strategic european privind tehnologiile energetice	16
3.7.	Către un viitor al combustibililor fosili cu emisii scăzute de CO ₂	17
3.8.	Viitorul energiei nucleare.....	18
3.9.	O politică energetică internațională care apără activ interesele Europei	19
3.10.	Un sistem eficient de monitorizare și de raportare.....	21
4.	Pasul următor	22

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIUL EUROPEAN ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

O POLITICĂ ENERGETICĂ PENTRU EUROPA

„În acest scop, miniștrii au stabilit următoarele obiective:...să pună la dispoziția economiilor europene cantități mai mari de energie la un preț mai redus ...”.

Declarația de la Messina, 1955

1. PROVOCĂRILE

Energia este un element esențial pentru funcționarea Europei, dar se pare că perioada în care Europa beneficia de resurse energetice sigure și ieftine a luat sfârșit. Toți membrii UE se confruntă cu provocările ridicate de schimbările climatice, dependența din ce în ce mai mare de importuri și prețurile tot mai ridicate ale energiei. Mai mult, crește interdependența statelor membre ale UE în materie de energie, ca și în numeroase alte domenii – o pană de curent într-o țară are efecte imediate asupra celorlalte țări.

Acum este momentul ca Europa să acționeze unitar, pentru a furniza o energie durabilă, sigură și competitivă. În acest mod Comunitatea se întoarce la originile sale. Semnarea Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului în 1952 și a Tratatului Euratom în 1957 a arătat că statele membre fondatoare înțelegeau necesitatea unei abordări comune în materie de energie. Între timp, piețele de energie și considerentele geopolitice s-au schimbat semnificativ. Acum mai mult decât niciodată este necesară o acțiune din partea UE. În caz contrar, obiectivele UE din alte domenii, inclusiv Strategia de la Lisabona și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, vor fi mai greu de îndeplinit. Noua politică energetică europeană trebuie să fie ambițioasă, competitivă și pe termen lung, pentru a fi în beneficiul tuturor europenilor.

1.1. Durabilitate

Sectorul energetic generează 80% din emisiile de gaze cu efect de seră (GES) din UE ¹; fiind principala cauză a schimbărilor climatice și, în mare măsură, a poluării atmosferice. UE s-a angajat să găsească o soluție, prin reducerea volumului global al emisiilor de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și pe plan mondial până la un nivel care ar limita creșterea globală a temperaturii la 2°C în comparație cu nivelurile preindustriale. Cu toate acestea, continuarea politicilor actuale în materie de energie și de transport ar duce la creșterea cu 5% a emisiilor de CO₂ la nivelul UE până în 2030, iar emisiile globale ar crește cu 55%. În prezent, politicile UE privind energia nu sunt viabile.

¹ Sursa – Agenția Europeană de Mediu. Celelalte date provin de la Comisia Europeană, cu excepția cazului în care se menționează altă sursă.

1.2. Securitatea aprovizionării

Europa depinde tot mai mult de importul de hidrocarburi. În cazul desfășurării normale a activităților, dependența UE de importul de energie va trece de la 50% din consumul său total de energie, cât este în prezent, la 65% în 2030. Se preconizează o creștere a dependenței de importurile de gaze de la 57% la 84% până în 2030 și de la 82% la 93% în cazul importurilor de petrol.

Aceasta prezintă riscuri politice și economice. Resursele mondiale de energie sunt supuse unei presiuni extreme. Agenția Internațională pentru Energie (AIE) se așteaptă ca cererea mondială de petrol să crească cu 41% până în 2030. Nu se știe cum va reuși oferta să țină pasul cu o astfel de cerere: în raportul său din 2006 privind situația energiei în lume („World Energy Outlook”), AIE afirmă că „abilitatea și dorința principalilor producători de petrol și gaze de a spori investițiile pentru a face față cererii mondiale în creștere sunt extrem de incerte”². Crește riscul unei întreruperi a aprovizionării cu energie.

În plus, nu au fost încă introduse mecanismele care să asigure solidaritatea statelor membre în cazul unei crize energetice, iar unele state membre depind în mare parte sau în totalitate de un singur furnizor de gaze.

Totodată cererea de electricitate la nivelul UE, în ipoteza unei desfășurări normale a activităților, crește cu circa 1,5% pe an. Chiar cu o bună politică de eficiență energetică, numai pentru producția de energie vor fi necesare investiții de circa 900 miliarde EUR în următorii 25 de ani. Previzibilitatea și eficiența piețelor interne de gaze și de electricitate sunt esențiale pentru a permite investițiile pe termen lung necesare și pentru ca prețurile de consum să fie competitive. Acestea nu sunt încă puse la punct.

1.3. Competitivitate

Uniunea este tot mai expusă la instabilitatea și creșterea prețurilor de pe piețele internaționale de energie, precum și la consecințele faptului că rezervele de hidrocarburi ajung treptat să fie monopolizate de un număr restrâns de deținători. Iar efectele posibile sunt semnificative: de exemplu, în cazul în care prețul petrolului ar crește până la 100 USD/baril în 2030, importul de energie în UE-27 ar costa circa 170 de miliarde, ceea ce înseamnă o creștere anuală de 350 EUR pentru fiecare cetățean UE.³ Acest transfer de bogăție ar duce în prea mică măsură la crearea de locuri de muncă suplimentare în UE.

Cu condiția punerii în aplicare a politicii și a cadrelor legislative adecvate, piața internă de energie ar încuraja prețuri corecte și competitive la energie, ar stimula economisirea de energie, precum și investiții mai ridicate. Cu toate acestea, nu sunt încă întrunite toate condițiile necesare. Această situație face ca cetățenii și economia UE să nu beneficieze pe deplin în urma liberalizării energiei. Este nevoie de o perioadă mai lungă de timp înainte de aplicarea constrângerilor privind emisiile de carbon, astfel încât să fie promovate investițiile necesare în sectorul electricității.

Creșterea investițiilor, în special în materie de eficiență energetică și de energie regenerabilă, ar trebui să creeze locuri de muncă, să promoveze inovarea și economia bazată pe cunoaștere

² World Energy Outlook 2006, AIE

³ Cursul de schimb valutar al dolarului este estimat la 1,25 USD pentru 1 EUR și comparat cu un preț al petrolului de 60 USD (la valoarea actuală a banilor) în 2030.

în cadrul UE. Uniunea Europeană este deja lider mondial în domeniul tehnologiilor regenerabile, domeniu cu o cifră de afaceri de 20 miliarde EUR și cu 300 000 de angajați⁴. Aceasta are potențialul de a rămâne pe primul loc pe o piață mondială a tehnologiilor energetice cu emisii reduse de carbon aflată în plină dezvoltare. De exemplu, 60% din piața mondială de energie eoliană este deținută de întreprinderi din UE. Europa vrea să conducă lupta împotriva schimbărilor climatice și avem astfel șansa de a stabili agenda mondială în domeniul cercetării. Trebuie păstrate toate opțiunile, pentru a garanta dezvoltarea noilor tehnologii.

Totodată dimensiunea socială a politicii energetice a Europei trebuie avută în vedere pe parcursul tuturor etapelor de elaborare și punere în aplicare a măsurilor individuale.

Deși această politică, pe termen lung, ar trebui să contribuie la creșterea economică și ocuparea forței de muncă din Europa, impactul său asupra unora dintre produsele și procesele comercializate pe plan internațional, în special pentru industriile cu consum intensiv de energie, ar putea fi semnificativ.

2. UN OBIECTIV STRATEGIC LA BAZA POLITICII ENERGETICE A EUROPEI

Originea politicii energetice europene acoperă trei aspecte: combaterea schimbărilor climatice, limitarea vulnerabilității UE față de importurile de hidrocarburi și promovarea ocupării forței de muncă și a creșterii economice, furnizând astfel consumatorilor energie sigură la prețuri convenabile.

Având în vedere numeroasele sugestii primite în perioada de consultare privind Cartea sa verde⁵, Comisia propune în prezenta Evaluare strategică privind energia ca politica energetică europeană să aibă la bază:

- un obiectiv pentru UE în cadrul negocierilor internaționale ca țările dezvoltate să reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 30% până în 2020, în comparație cu 1990. În plus, în 2050, volumul global de emisii GES trebuie redus cu până la 50% față de 1990, ceea ce presupune reduceri de 60-80% în țările industrializate până în 2050.
- un angajament din partea UE de a reduce, indiferent de situație, emisiile de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% până în 2020 față de 1990.

Aceste elemente constituie partea centrală a Comunicării Comisiei „*Limitarea schimbărilor climatice la 2°C - Opțiunile politice la nivel european și mondial pentru 2020 și perioada următoare*”⁶.

Realizarea angajamentului asumat de UE de a acționa imediat în legătură cu emisiile de gaze cu efect de seră ar trebui să fie nucleul noii politici energetice europene, din trei motive: (i) emisiile de CO₂ din sectorul energetic reprezintă 80% din emisiile de GES din UE, iar reducerea emisiilor înseamnă scăderea consumului de energie și utilizarea în mai mare

⁴ Consiliul European privind energia regenerabilă „Obiectivele Europei în domeniul energiei regenerabile: 20% până în 2020”.

⁵ O strategie europeană pentru o energie durabilă, competitivă și sigură, COM(2006) 105 final, 8.3.2006; Document de lucru elaborat de serviciile Comisiei, Raport de sinteză privind analiza dezbaterii referitoare la Cartea verde „O strategie europeană pentru o energie durabilă, competitivă și sigură”, SEC(2006) 1500

⁶ Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European, COM(2007) 2

măsură a energiei nepoluante, produse pe plan local, (ii) s-ar limita expunerea tot mai mare a UE la instabilitatea sporită și la creșterea prețurilor la petrol și gaze și (iii) piața de energie din UE ar putea deveni mai competitivă, stimulând tehnologiile inovatoare și ocuparea forței de muncă.

Atât, obiectivul strategic, cât și măsurile concrete pentru îndeplinirea acestuia, prezentate mai jos, reprezintă nucleul noii **politici energetice europene**.

3. PLANUL DE ACȚIUNE

Îndeplinirea obiectivului strategic prezentat anterior înseamnă ca Europa să se transforme într-o economie cu o eficiență energetică ridicată și cu emisii reduse de CO₂ care astfel să fie catalizatorul unei **noi revoluții industriale**, să accelereze trecerea la o creștere economică cu emisii reduse de carbon și, după o anumită perioadă, să crească semnificativ cantitatea de energie cu emisii reduse pe care o producem și o utilizăm la nivel local. Provocarea constă în a realiza aceste lucruri astfel încât Europa să exploateze la maxim avantajele potențiale în materie de competitivitate și să limiteze eventualele costuri.

S-au obținut rezulte importante datorită măsurilor existente în domenii precum electricitatea regenerabilă, biocarburanții, eficiența energetică și piața internă de energie, însă aceste măsuri sunt lipsite de coerența necesară pentru a asigura durabilitate, securitatea aprovizionării și competitivitate. Nu există un element unic în cadrul politicii care să furnizeze toate răspunsurile – acestea trebuie luate în considerare ca un ansamblu. Politica energetică trebuie abordată prin prisma mai multor domenii politice diferite. De exemplu, dimensiunea socială a politicii energetice a Europei trebuie avută în vedere în toate etapele de elaborare și punere în aplicare a măsurilor individuale, așa cum se menționează anterior⁷. Mările și oceanele ar trebui folosite într-o mai mare măsură pentru a promova obiectivele UE în materie de energie, având în vedere potențialul acestora în ceea ce privește producția de energie și diversificarea traseelor și metodelor de transport de energie⁸. Prima etapă este ca statele membre să adopte o viziune strategică și un plan de acțiune pe următorii trei ani, cu scopul explicit de a crea o alianță internațională a țărilor dezvoltate, cel puțin în vederea reducerii emisiilor globale de gaze cu efect de seră cu 30% până în 2020 și de a face posibilă îndeplinirea obiectivului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră din UE cu 20% până în 2020. Aceste măsuri vor fi sprijinite de monitorizarea și raportarea atentă a progreselor înregistrate, precum și de un schimb eficient de bune practici și de asigurarea continuă a transparenței – prin intermediul prezentării periodice de către Comisie a unei evaluări strategice actualizate privind energia.

Datorită măsurilor expuse mai jos, nu numai că UE va face progrese în evoluția sa către o economie bazată pe cunoaștere, a cărei energie are emisii reduse de carbon, dar totodată va fi îmbunătățită securitatea aprovizionării și, treptat, aceste măsuri vor contribui tot mai mult la creșterea competitivității.

3.1. Piața internă de energie

Existența unei veritabile piețe interne de energie este esențială pentru a face față celor trei provocări ale Europei în materie de energie:

⁷ Comunicare privind restructurarea din 31 martie 2005, COM (2005) 120

⁸ Comunicarea Comisiei cu titlul: Către o viitoare politică maritimă pentru Uniune: O viziune europeană asupra oceanelor și mărilor, COM (2006) 275

- Competitivitate: o piață competitivă va reduce costurile suportate de cetățeni și întreprinderi și va stimula eficiența energetică și investițiile;
- Durabilitate: Instrumentele economice nu pot fi puse efectiv în aplicare fără o piață competitivă și nici sistemul de comercializare a emisiilor nu poate funcționa corespunzător. Mai mult, operatorii de sisteme de transport trebuie să fie interesați de promovarea conectării la centrale producătoare de energie regenerabilă, la centrale termoelectrice cogenerative și la microcentrale, stimulând inovarea și încurajând micile întreprinderi și persoanele fizice să ia în considerare aprovizionarea cu energie neconvențională.
- Securitatea aprovizionării: o piață internă de energie care funcționează eficient și este competitivă poate oferi avantaje majore în ceea ce privește securitatea aprovizionării și înalta calitate a serviciilor publice. Separarea efectivă între rețele și aspectele competitive din domeniul electricității și gazelor stimulează întreprinderile să investească în noi infrastructuri și capacități de interconectare, precum și în noi capacități de producție, evitând astfel penele de curent și creșterea inutilă a prețurilor. O veritabilă piață unică promovează diversitatea.

CE a adoptat deja o serie de măsuri⁹ pentru a crea o piață internă de energie care să ofere tuturor consumatorilor UE, fie cetățeni sau întreprinderi, posibilitatea reală de a alege, de a beneficia de noi oportunități de afaceri și de a intensifica schimburile comerciale transfrontaliere.

Comunicarea privind piața internă de energie¹⁰ și Raportul final privind ancheta sectorială în materie de concurență¹¹ demonstrează că normele și măsurile actuale nu au dus încă la îndeplinirea acestor obiective, ceea ce sugerează că lipsa de progrese face ca statele membre să impună plafoane generalizate prețurilor pentru electricitate și gaze. În funcție de nivelul plafoanelor impuse prețurilor și de caracterul lor generalizat, aceste plafoane pot bloca funcționarea pieței interne de energie și pot anula posibilitatea ca prețurile să semnaleze când este nevoie de înnoirea capacității, astfel încât investițiile nu ating volumul necesar și există riscul unor viitoare întreruperi ale aprovizionării. Astfel este mult mai greu pentru noii actori, inclusiv pentru furnizorii de energie nepoluantă, să intre pe piață.

Având în vedere numeroasele sugestii primite în perioada de consultare privind Cartea sa verde, Comisia consideră că această situație nu mai poate continua. În prezent, trebuie luate măsuri coerente în scopul de a crea, în termen de trei ani, o rețea europeană de gaze și de electricitate, precum și o piață europeană de energie cu adevărat competitivă.

În acest scop, Comisia a identificat următoarele cerințe:

⁹ Inclusiv directivele privind a doua deschidere a pieței, regulamentele pentru armonizarea normelor tehnice necesare funcționării în practică a comerțului transfrontalier și directivele privind securitatea aprovizionării.

¹⁰ Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind perspectivele legate de piața internă de gaze și electricitate, COM (2006) 841

¹¹ Comunicarea Comisiei „Sector Enquiry under Art. 17 of Regulation 1/2003 on the gas and electricity markets (final report)” (Anchetă sectorială în temeiul articolului 17 din Regulamentul 1/2003 privind piețele de gaze și de electricitate) , COM (2006) 851

3.1.1. Separarea activităților

Raportul privind piața internă și ancheta sectorială demonstrează riscul de discriminare și abuz atunci când întreprinderile controlează atât rețelele de energie, cât și producția sau vânzările, protejând piețele naționale și împiedicând concurența. De asemenea, o astfel de situație descurajează întreprinderile cu integrare verticală, care nu mai investesc în mod adecvat în rețele, deoarece cu cât își măresc capacitatea rețelelor, cu atât crește concurența de pe piața lor națională și scade prețul pieței.

Comisia consideră că pot fi avute în vedere două soluții: fie un operator de sistem independent (în acest caz, întreprinderea cu integrare verticală rămâne proprietara rețelelor și încasează un anumit beneficiu de pe urma acestora, însă nu răspunde de funcționarea, întreținerea sau dezvoltarea lor), fie separarea proprietății (în acest caz, întreprinderile care gestionează rețelele sunt complet separate de cele care furnizează și produc energia)¹².

Există indicii că separarea proprietății reprezintă garanția cea mai solidă a libertății de alegere pentru utilizatorii de energie și a creșterii investițiilor, deoarece ar crea o rețea de întreprinderi care nu sunt influențate de interese privind furnizarea/producția, în special în legătură cu alocarea investițiilor; de asemenea, se evită astfel regulamentele prea detaliate și prea complexe, precum și sarcinile administrative disproporționate. Abordarea care propune operatorul de sistem independent ar îmbunătăți statu-quo-ul, însă ar trebui reglementată în mod mai detaliat, mai strict și mai costisitor pentru a da rezultate, iar rezultatele respective ar fi mai slabe în ceea ce privește contracararea obstacolelor din calea investițiilor în rețele.

În plus, trebuie reanalizate dispozițiile privind separarea activităților de distribuție, care scutesc în prezent distribuitorii cu mai puțin de 100 000 de clienți de la majoritatea cerințelor legate de separarea activităților.

3.1.2. Reglementare eficientă

În primul rând, trebuie armonizate nivelurile de putere și de independență ale autorităților de reglementare a energiei, pe baza numitorului comun cel mai ridicat, și nu cel mai scăzut, din UE. În al doilea rând, autoritățile respective nu trebuie să promoveze numai dezvoltarea eficace a propriilor piețe naționale, ci și dezvoltarea pieței interne de energie.

În plus, trebuie armonizate normele tehnice necesare funcționării eficiente a comerțului transfrontalier.

Progresele înregistrate până la această dată sunt insuficiente. Înființarea Grupului european al autorităților de reglementare a energiei electrice și gazului (ERGEG) și reglementările în materie de electricitate și gaze nu au pus bazele guvernantei necesare. Majoritatea normelor tehnice corespunzătoare diferă în continuare de la un stat membru la altul, astfel încât comerțul transfrontalier se desfășoară cu mari dificultăți și uneori este chiar imposibil. Trei soluții principale merită luate în considerare:

- **Evoluția treptată a abordării actuale:** consolidarea colaborării dintre autoritățile naționale de reglementare: în special, li s-ar cere statelor membre să stabilească un obiectiv comunitar pentru autoritățile naționale de reglementare și s-ar introduce un mecanism care

¹² Este cazul electricității în Danemarca, Finlanda, Italia, Portugalia, Regatul Unit, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Țările de Jos; și al gazelor în Danemarca, Portugalia, Regatul Unit, România, Spania, Suedia și Țările de Jos. Operatorul de sisteme de transport (OST) este, de asemenea, proprietarul rețelei, fără separarea activităților.

să permită Comisiei revizuirea unor decizii ale autorităților naționale de reglementare care afectează piața internă de energie¹³.

- **O rețea europeană a autorităților de reglementare independente („ERGEG+”):** În cadrul acestui mecanism, ERGEG va căpăta un rol oficial și i se va încredința structurarea unor decizii obligatorii pentru autoritățile de reglementare și pentru alți actori care își desfășoară activitatea pe piață, precum operatorii de rețea, negociatorii în domeniul electricității sau producătorii de electricitate, în legătură cu anumite elemente tehnice și mecanisme bine definite referitoare la aspecte transfrontaliere. Acesta ar avea nevoie de sprijin adecvat din partea Comisiei, dacă este cazul, pentru a garanta luarea în considerare a intereselor comunitare.
- **Înființarea unui nou organism unic la nivel comunitar.** Acesta ar fi responsabil, în principal, de adoptarea unor decizii individuale pentru piața de electricitate și de gaze din UE, privind aspecte tehnice și de reglementare pertinente pentru funcționarea în practică a comerțului transfrontalier¹⁴.

Există o legătură între separarea activităților și reglementare. Piețele cu forme de proprietate sub nivelul de proprietate deplină necesită o reglementare mai detaliată, mai complexă și mai strictă. În astfel de circumstanțe, autorităților naționale de reglementare trebuie să li se acorde în special puteri mai mari și mai extinse, pentru a preveni discriminarea. Totuși, fără separarea proprietății, autoritățile de reglementare nu pot elimina toate obstacolele în calea unor investiții adecvate în rețele.

Dintre cele trei opțiuni, Comisia consideră că cea dintâi, și anume dezvoltarea treptată a abordării actuale, nu ar fi suficientă, în special pentru că progresele ar depinde în continuare de stabilirea unui acord voluntar între 27 de autorități naționale de reglementare care urmăresc deseori interese diferite. Astfel, abordarea privind ERGEG+ ar fi varianta minimă care ar putea da rezultate rapide și satisfăcătoare în legătură cu armonizarea aspectelor tehnice necesare unei bune funcționări a comerțului transfrontalier.

Anticipând luarea unei decizii oficiale și punerea sa în aplicare, autoritățile de reglementare ar trebui încurajate să colaboreze mai îndeaproape, voluntar, pentru a-și folosi puterile existente într-un mod mai eficient.

3.1.3. *Transparență*

Transparența este esențială pentru buna funcționare a pieței. În prezent, operatorii de sisteme de transport furnizează informații la niveluri diferite, astfel încât, pe unele piețe, noii concurenți pot face față mai ușor. Mai mult, unele autorități de reglementare cer mai multă transparență din partea producătorilor în ceea ce privește capacitatea de producție disponibilă, ceea ce poate preveni manipularea prețurilor. Este nevoie de cerințe minime pe care toate

¹³ Astfel cum s-a menționat anterior, această soluție se bazează pe abordarea folosită deja pentru comunicații electronice și în cazul derogărilor de la normele privind accesul terților la o nouă infrastructură pentru gaze și electricitate.

¹⁴ În temeiul Proiectului de acord interinstituțional privind cadrul de funcționare a agențiilor europene de reglementare (COM(2005)59 final), unui astfel de organism i se poate încredința în special aplicarea normelor comunitare în cazuri specifice, inclusiv împuternicirea de a adopta decizii individuale obligatorii, din punct de vedere juridic, pentru terți (articolul 4).

întreprinderile din UE să le respecte, ca și în cazul celor adoptate deja pentru telecomunicații¹⁵.

3.1.4. *Infrastructură*

Planul prioritar de interconectare¹⁶ prezintă cinci priorități:

- Identificarea celor mai importante deficiențe în materie de infrastructură până în 2013 și asigurarea unui sprijin politic paneuropean pentru rezolvarea acestora.
- Desemnarea a patru coordonatori europeni care să urmărească cele mai problematice patru proiecte prioritare: linia electrică dintre Germania, Polonia și Lituania; conexiunile la centralele electrice eoliene din largul apelor din nordul Europei; interconexiunile electrice dintre Franța și Spania; și gazoductul Nabucco care transportă gaz de la Marea Caspică în Europa Centrală;
- Convenirea unei perioade de cel mult 5 ani în decursul căreia trebuie încheiate procedurile de planificare și aprobare pentru proiectele definite ca fiind „de interes european” în temeiul Orientărilor privind rețelele transeuropene de energie;
- Analizarea necesității de mărire a finanțării rețelelor transeuropene de energie, în special pentru a facilita includerea electricității regenerabile în rețea;
- Stabilirea unui mecanism și a unei structuri comunitare noi pentru operatorii de sisteme de transport (OTS), care să acopere planificarea coordonată de rețele.

3.1.5. *Securitatea rețelor*

Experiența ultimilor ani a arătat că, pentru a spori viabilitatea sistemului de electricitate a UE și a preveni penele de curent, este nevoie, la nivel european, de norme minime comune și obligatorii privind securitatea rețelor. Mecanismul și structura comunitară nouă pentru operatorii de sisteme de transport ar trebui, de asemenea, să primească sarcina de a propune normele minime comune în materie de securitate. Odată cu aprobarea de către autoritățile de reglementare a energiei, acestea ar deveni obligatorii.

3.1.6. *Adecvarea capacității de producție de electricitate și de aprovizionare cu gaze*

În următorii douăzeci de ani, Europa va trebui să investească 900 miliarde EUR în noile capacități de producție de electricitate. Mulți preferă în continuare gazele, având în vedere eficacitatea ridicată a acestora, însă chiar și sectorul gazelor va avea nevoie de investiții de 150 miliarde EUR pentru centralele electrice pe gaze și încă 220 miliarde EUR pentru infrastructură. Prioritatea cea mai urgentă în ceea ce privește asigurarea de noi investiții adecvate este o piață internă de energie funcțională, care emite semnale corecte privind investițiile. În plus, este nevoie de monitorizarea atentă a echilibrului dintre cerere și ofertă, pentru a identifica eventualele deficite. Acesta va fi rolul cheie al noului Observator european al energiei (a se vedea mai jos).

¹⁵ Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la comunicațiile electronice

¹⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Planul prioritar de interconectare, COM (2006) 846

3.1.7. Energia ca serviciu public

Energia este esențială pentru fiecare european. Legislația europeană existentă impune deja respectarea obligațiilor de serviciu public. Însă UE trebuie să facă pasul următor pentru rezolvarea penuriei de energie. Comisia va elabora o Cartă a consumatorilor de energie, cu patru obiective principale:

- acordarea de asistență la elaborarea unor sisteme de ajutor pentru ca cetățenii cei mai vulnerabili din UE să facă față creșterilor prețului la energie;
- îmbunătățirea nivelului minim de informații la dispoziția cetățenilor, care îi ajută la alegerea furnizorilor și a opțiunilor de aprovizionare;
- reducerea birocrăției legate de schimbarea furnizorului, și
- protecția consumatorilor împotriva practicilor de vânzare neloiale.

3.2. Solidaritatea dintre statele membre și securitatea aprovizionării cu petrol, gaze și electricitate

Piața internă de energie sporește interdependența statelor membre în ceea ce privește aprovizionarea cu energie, atât pentru electricitate cât și pentru gaze. În ciuda obiectivelor legate de eficiența energetică și de sursele de energie regenerabilă, petrolul și gazele vor acoperi în continuare peste jumătate din necesarul energetic al UE, ambele sectoare fiind puternic dependente de importuri (în cazul petrolului peste 90%, iar al gazelor – circa 80% în 2030). Producția de electricitate va depinde în mare măsură de gaze. Fără o inovație tehnologică semnificativă, petrolul rămâne predominant în transport. Prin urmare, securitatea furnizării acestor combustibili prezintă o importanță capitală pentru economia UE.

UE are relații fructuoase și solide cu furnizori tradiționali de gaze din Spațiul Economic European (SEE), în special cu Norvegia, și din afara acestuia - cu Rusia și Algeria. UE este sigură că, în viitor, aceste relații vor deveni și mai puternice. Cu toate acestea, promovarea diversității în materie de surse, furnizori, trasee și metode de transport rămâne la fel de importantă pentru UE. În plus, trebuie puse în aplicare mecanisme eficiente de solidaritate între statele membre, în eventualitatea unei crize energetice. Acesta este un aspect deosebit de important, având în vedere că mai multe state membre depind în mare parte sau în totalitate de un singur furnizor de gaze.

Securitatea aprovizionării cu energie ar trebui promovată în moduri diferite:

- Trebuie acordată asistență statelor membre care depind în prea mare măsură de un singur furnizor de gaze, pentru a-și diversifica furnizorii. Comisia va urmări punerea în aplicare a directivei privind securitatea aprovizionării cu gaze¹⁷ transpusă recent de statele membre și îi va evalua eficacitatea. Trebuie dezvoltate proiecte pentru aprovizionarea cu gaze din alte regiuni, construirea unor noi platforme de gaze în Europa Centrală și în țările baltice, pentru o mai bună exploatare a capacităților strategice de stocare și pentru facilitarea construirii de terminale noi pentru gazele naturale lichide. Trebuie analizate, de asemenea, modalități de consolidare a mecanismelor de solidaritate existente pentru situații de criză,

¹⁷ Directiva 2004/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale, *OJ L 127, 29.4.2004, pp. 92–96*

cum ar fi rețeaua de corespondenți în materie de energie și grupul de coordonare în domeniul gazelor. În plus, stocurile strategice de gaze ar contribui la securitatea aprovizionării cu gaze. Va trebui ca investițiile semnificative în noi capacități de stocare și în noi conducte, care ar asigura un nivel mai ridicat de securitate, să fie comparate cu costurile care le vor reveni consumatorilor.

- Mecanismul UE de stocare strategică a petrolului, coordonat cu stocurile din alte țări OPEC prin intermediul AIE, funcționează eficient și ar trebui menținut, însă ar mai putea fi îmbunătățit modul în care UE își gestionează contribuția la acest mecanism. Trebuie ca statele membre să răspundă unor cerințe mai ferme în materie de raportare, să fie analizată mai îndeaproape capacitatea stocurilor de a face față consumului și să existe o mai bună coordonare în cazul în care AIE solicită eliberarea stocurilor. Comisia va analiza aceste aspecte în 2007.
- Interconexiunile electrice (a se vedea punctul 3.1.4 de mai sus) și normele de securitate aplicabile obligatorii vor constitui al treilea element al acestei abordări, vizând în special rezolvarea eventualelor probleme legate de securitatea aprovizionării cu electricitate.

3.3. Un angajament pe termen lung privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și sistemul UE de comercializare a emisiilor

UE are o tradiție de încurajare a utilizării unor instrumente economice pentru internalizarea costurilor externe, astfel încât piața să poată reacționa cât mai eficient și să limiteze costurile. În Comunicarea sa *Limitarea schimbărilor climatice la 2°C - Opțiunile politice la nivel european și mondial pentru 2020 și perioada următoare*, Comisia susține rolul cheie al mecanismului de comercializare a emisiilor în stimularea reducerii emisiilor de carbon, atât în prezent cât și în viitor, și arată cum poate fi folosit acest mecanism pentru a sta la baza eforturilor internaționale de combatere a schimbărilor climatice. Comisia reanalizează sistemul UE de comercializare a emisiilor (SCE) pentru a garanta că își atinge potențialul maxim: numai astfel pot fi generate stimulentele pentru schimbarea modului în care Europa produce și folosește energia.

3.4. Un program ambițios privind măsurile care vizează eficiența energetică la nivel comunitar, național, local și internațional

Eficiența energetică este primul element al politicii energetice europene resimțit de cetățeni. O eficiență energetică sporită poate aduce contribuția decisivă pentru obținerea durabilității, competitivității și a securității aprovizionării.

La 19 octombrie 2006, Comisia a adoptat Planul de acțiune privind eficiența energetică¹⁸, care cuprinde măsuri datorită cărora UE ar putea face progrese vizibile în direcția îndeplinirii principalului său obiectiv, și anume reducerea consumului său global de energie primară cu 20% până în 2020. În cazul în care acest plan reușește, ar însemna ca UE să folosească până în 2020 cu circa 13% mai puțină energie decât în prezent, economisind 100 miliarde EUR și circa 780 milioane de tone de CO₂ în fiecare an. Totuși vor fi necesare eforturi semnificative atât pentru schimbarea comportamentelor, cât și pentru investiții suplimentare.

Printre măsurile cheie se numără:

¹⁸ Plan de acțiune privind eficiența energetică: Realizarea potențialului, COM(2006)545 din 19 octombrie 2006

- accelerarea introducerii unor vehicule de transport cu consum redus de carburanți, o mai bună exploatare a transportului în comun; de asemenea, consumatorii trebuie să suporte costurile reale de transport¹⁹;
- norme mai stricte și o mai bună etichetare a aparaturii;
- îmbunătățirea rapidă a randamentului energetic al clădirilor din UE și luarea unor inițiative astfel încât casele cu consum energetic extrem de redus să fie standardul noilor clădiri;
- utilizarea coerentă a impozitării pentru o mai bună utilizare a energiei;
- îmbunătățirea randamentului producției, transportului și distribuției de căldură și electricitate;
- un nou acord internațional privind eficiența energetică, pentru a promova un efort comun.

Un nou acord internațional privind eficiența energetică

Ar putea fi ocazia de a reuni țările OPEC și principalele țări în curs de dezvoltare (precum China, India și Brazilia) pentru a limita utilizarea produselor care nu îndeplinesc niște norme minime și pentru a stabili abordările comune în vederea economisirii energiei. În 2007, UE ar putea prezenta oficial o propunere care să fie discutată și dezvoltată în cadrul unei conferințe internaționale majore privind eficiența energetică în timpul președinției germane a G8. Scopul ar putea fi semnarea acordului în timpul Jocurilor Olimpice de la Beijing. Pentru economiile de energie și reducerea emisiilor de CO₂, potențialul este enorm: în conformitate cu AIE, numai îmbunătățirea eficienței energetice ar diminua cu circa 20% volumul global actual al emisiilor de CO₂.

3.5. Un obiectiv pe termen mai lung pentru energia regenerabilă

În 1997, Uniunea Europeană a început să acționeze în vederea îndeplinirii unui obiectiv conform căruia ponderea energiei regenerabile va ajunge în 2020 la 12% din totalul surselor sale de energie, dublând astfel nivelul din 1997. De atunci, producția de energie regenerabilă a crescut cu 55% și cu toate acestea, UE nu va reuși să-și atingă ținta. Este puțin probabil ca ponderea energiei regenerabile să depășească 10% până în 2010. Principalul motiv pentru neîndeplinirea obiectivelor stabilite în materie de energie regenerabilă – pe lângă faptul că, în prezent, sursele de energie regenerabilă costă mai mult decât cele „tradiționale” – este lipsa unui cadru strategic coerent și eficient pentru întreaga UE și a unei viziuni constante pe termen lung. Prin urmare, numai un număr restrâns de state membre a înregistrat progrese vizibile în acest domeniu și nu s-a atins masa critică ce ar fi permis generalizarea producției de energie regenerabilă, în prezent limitată într-o nișă economică.

UE trebuie să-și accelereze ritmul pentru a oferi o viziune pe termen lung credibilă asupra viitorului energiei regenerabile în UE, folosind instrumentele existente, în special Directiva privind energia regenerabilă. Îndeplinirea obiectivelor actuale²⁰ și încurajarea investițiilor

¹⁹ A se vedea și Pentru o Europă în mișcare – mobilitate durabilă pentru continentul nostru – Evaluare intermediară a Cărții albe privind transportul a Comisiei Europene din 2001, COM(2006)314 din 22 iunie 2006

²⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: acțiuni efectuate în temeiul Cărții verzi: Raport privind progresele înregistrate în legătură cu producția de electricitate pe bază de resurse regenerabile, COM(2006) 849

suplimentare, a inovațiilor și a ocupării forței de muncă au un rol esențial. Politica privind energia regenerabilă trebuie să facă față unei provocări: să găsească un echilibru între instalarea imediată a unor ample capacități producătoare de energie regenerabilă și acordarea unui răstimp care va permite cercetării să contribuie la diminuarea costului capacităților respective. Găsirea unui astfel de echilibru înseamnă să se țină seama de următorii factori:

- În prezent, utilizarea energiei regenerabile costă mai mult, în general, decât utilizarea hidrocarburilor, dar diferența scade, mai ales când se iau în considerare costurile schimbărilor climatice;
- Economii de scară pot reduce costurile energiei regenerabile, însă necesită în prezent investiții majore;
- Energia regenerabilă îmbunătățește securitatea aprovizionării cu energie a UE prin mărirea ponderii producției locale de energie, diversificarea tipurilor de combustibili și a surselor pentru importurile de energie și creșterea proporției energiei din zone cu stabilitate politică, precum și prin crearea de noi locuri de muncă în Europa;
- Energia regenerabilă emite puține gaze cu efect de seră sau chiar deloc; majoritatea acestor tipuri de energie contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității aerului.

Având în vedere informațiile primite în perioada de consultare și evaluarea impactului, Comisia propune în Foaia sa de parcurs pentru energia regenerabilă²¹ un obiectiv obligatoriu de **creștere a ponderii energiei regenerabile** de la mai puțin de 7%, cât este în prezent, **la 20% din totalul surselor sale de energie până în 2020**. Obiectivele dincolo de 2020 ar fi evaluate prin prisma progreselor tehnologice.

Cum vom reuși?

Pentru îndeplinirea obiectivului de 20%, va fi nevoie de dezvoltarea masivă a celor trei sectoare ale energiei regenerabile: electricitate, biocarburanți, sisteme de încălzire și răcire. Însă cadrele strategice introduse de unele state membre au dat rezultate în toate aceste sectoare, demonstrând că se poate reuși.

Până în 2020, sursele de energie regenerabilă ar putea acoperi circa o treime din consumul de electricitate al UE. În prezent, energia eoliană acoperă aproximativ 20% din necesarul de electricitate în Danemarca, precum și 8% în Spania și 6% în Germania. Se estimează o scădere a costurilor ridicate din prezent la celelalte noi tehnologii – fotovoltaică, energie termică solară, energie maremotrică și energia valurilor.

În ceea ce privește sistemele de încălzire și răcire, sunt așteptate progrese datorită mai multor tehnologii. În Suedia, de exemplu, au fost instalate peste 185 000 de pompe termice geotermale. Germania și Austria sunt pe primul loc la încălzirea solară. În cazul în care și alte state membre ajung la aceste niveluri, ponderea energiei regenerabile pentru încălzire și răcire va crește cu 50%.

²¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Foaie de parcurs pentru energia regenerabilă: Sursele de energie regenerabilă în secolul XXI; construirea unui viitor durabil, COM(2006) 848

În ceea ce privește biocarburanții, bioetanolul reprezintă deja 4% din piața de petrol din Suedia, în timp ce Germania este lider mondial la biodiesel, cu 6% din piața de motorină. Biocarburanții ar putea constitui până la 14% din combustibilii pentru transport până în 2020.

Obiectivul de 20% este într-adevăr ambițios și va necesita eforturi majore din partea tuturor statelor membre. Contribuția fiecărui stat membru la îndeplinirea obiectivului Uniunii va trebui să țină seama de diversele situații naționale și de nivelurile inițiale diferite, inclusiv natura tuturor surselor de energie folosite. Statele membre ar trebui să beneficieze de flexibilitate pentru a promova sursele de energie regenerabilă adaptate cel mai bine la potențialul și prioritățile lor specifice. Statele membre își vor prezenta modalitățile de îndeplinire a obiectivelor în planuri naționale de acțiune care urmează a fi comunicate Comisiei. Planurile respective vor cuprinde obiective sectoriale și măsuri vizând îndeplinirea obiectivelor generale fixate la nivel național. Concret, statele membre își vor stabili propriile obiective specifice pentru electricitate, biocarburanți, sisteme de încălzire și răcire, iar Comisia le va evalua pentru a garanta îndeplinirea obiectivului general. Comisia va prezenta această structură într-un nou pachet legislativ privind sursele de energie regenerabilă în 2007.

Una dintre caracteristicile unei astfel de structuri este necesitatea unei nivel minim de dezvoltare coordonată a biocarburanților în întreaga UE. În prezent și în viitorul apropiat, biocarburanții sunt mai scumpi decât alte forme de energie regenerabilă, însă în următorii 15 ani, sunt singura soluție pentru a reduce semnificativ dependența de petrol din sectorul transportului. În Foaia de parcurs pentru energia regenerabilă și în Raportul intermediar privind biocarburanții²², Comisia propune așadar stabilirea unui obiectiv minim obligatoriu pentru biocarburanți de 10% din totalul combustibililor pentru vehicule până în 2020 și garantarea caracterului durabil al biocarburanților utilizați, în interiorul și în afara UE. Pentru a reuși, UE trebuie să convingă țările terțe și producătorii acestora. În plus, pachetul legislativ privind sursele de energie regenerabilă din 2007 va cuprinde măsuri specifice care să asigure intrarea mai ușoară pe piață atât a biocarburanților, cât și a sistemelor de încălzire și răcire pe bază de energie regenerabilă. De asemenea, Comisia va continua și va intensifica utilizarea energiei regenerabile prin intermediul altor politici și prin susținerea măsurilor care urmăresc crearea unei adevărate piețe interne de energie regenerabilă în UE.

Cât va costa?

Ponderea surselor de energie regenerabilă va ajunge la 20% cu un cost anual mediu suplimentar de aproximativ 18 miliarde EUR – o creștere cu circa 6% a sumei totale pe care se estimează că UE o va avea de plătit în 2020 pentru importul de energie. Însă aceste calcule se bazează pe un preț estimativ al petrolului de 48 USD/baril până în 2020. În cazul în care prețul ar crește la 78 USD/baril, costul anual mediu ar scădea la 10,6 miliarde EUR. În cazul în care se ia în considerare un preț al carbonului de peste 20 EUR, obiectivul de 20% nu ar costa practic mai mult decât sursele „tradiționale” de energie, însă ar crea numeroase locuri de muncă în Europa și ar duce la dezvoltarea unor întreprinderi europene noi, utilizatoare de tehnologii.

²² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Raport intermediar privind biocarburanții, COM (2006) 845

3.6. Un Plan strategic european privind tehnologiile energetice

Europa urmărește două obiective cheie în materie de tehnologii energetice: să diminueze costul energiei nepoluante și să aducă întreprinderile din UE pe primul loc în sectorul tehnologiilor energetice cu emisii reduse de carbon aflat în plină dezvoltare. În 2007, Comisia va prezenta un Plan strategic european privind tehnologiile energetice²³ pentru îndeplinirea acestor trei obiective. Planul va avea nevoie de o viziune pe termen lung pe măsura provocării reprezentate de tranziția de durată către un sistem energetic cu emisii reduse de carbon fără pierderea competitivității:

- Până în 2020, tehnologiile trebuie să realizeze obiectivul conform căruia energia regenerabilă reprezintă 20%, permițând o creștere marcantă a ponderii surselor mai ieftine de energie regenerabilă (inclusiv difuzarea energiei eoliene din larg și a biocarburanților de a doua generație);
- Până în 2030, trebuie ca producția de electricitate și încălzirea să folosească în tot mai mare măsură surse cu emisii reduse de carbon; de asemenea, este necesară o utilizare amplă a centralelor electrice pe combustibili fosili cu emisii aproape zero și cu captare și stocare de CO₂. Transportul va trebui să se adapteze treptat la utilizarea biocarburanților de a doua generație și a celulelor combustibile cu hidrogen;
- Pentru orizontul 2050 și ulterior, sistemul energetic european trebuie să se bazeze exclusiv pe surse cu emisii reduse de carbon, care ar putea include surse de energie regenerabilă, surse durabile de cărbuni și gaze, de hidrogen în proporții importante, precum și fisiunea nucleară de a patra generație și energia de fuziune, pentru statele membre interesate.

Această viziune a Europei reflectă un sector energetic înfloritor și viabil, care a profitat de schimbările climatice și de globalizare, dincolo de amenințările lor aparente, care a ajuns pe locul întâi în lume la diverse tehnologii energetice nepoluante, eficiente, cu emisii reduse și a devenit forța motrice a prosperității și care a avut o contribuție determinantă la creșterea economică și la ocuparea forței de muncă. Pentru ca această viziune să devină realitate, Uniunea Europeană trebuie să acționeze solidar și prompt, prin adoptarea și punerea în aplicare a unui Plan strategic european privind tehnologiile energetice, prevăzut cu resurse realiste. În conformitate cu cel de-al șaptelea Program-cadru de cercetare, cheltuielile anuale cu cercetarea în domeniul energiei la nivelul UE vor crește cu 50% în următorii 7 ani, ceea ce nu va fi însă suficient pentru a asigura progresele necesare. Planul privind tehnologiile trebuie să fie ambițios, să coordoneze mai bine cheltuielile la nivel comunitar și național și să stabilească obiective clare, cu foi de parcurs și repere precise. Ar trebui să exploateze toate instrumentele disponibile în cadrul UE, inclusiv inițiativele tehnologice comune și resursele Institutului European pentru Tehnologie.

Printre prioritățile unei astfel de inițiative specifice se numără:

- Clădiri, aparatură, echipamente, procese industriale și sisteme de transport cu mai mare eficiență energetică;

²³

A se vedea și Comunicarea Comisiei : Către un Plan strategic european privind tehnologiile energetice , COM(2006) 847

- Dezvoltarea biocarburanților, în special a biocarburanților de a doua generație, astfel încât să fie cu adevărat o alternativă competitivă la hidrocarburi;
- Garantarea competitivității pe termen scurt a energiei eoliene din larg și deschiderea căii către o super-rețea europeană competitivă instalată în larg;
- Garantarea competitivității electricității fotovoltaice, pentru a exploata energia solară;
- Utilizarea tehnologiilor pe bază de celule combustibile și de hidrogen pentru a le exploata avantajele în producția decentralizată de energie și în transport;
- Tehnologii durabile pe bază de cărbuni și gaze, în special captarea și stocarea carbonului (a se vedea mai jos);
- UE ar trebui să rămână lider în domeniul tehnologiilor pentru reactoare cu fisiune nucleară de a patra generație și al tehnologiilor de fuziune pentru a crește competitivitatea, siguranța și securitatea electricității nucleare și a reduce cantitatea de deșeuri.

Aceste obiective sectoriale ar trebui să se bazeze pe repere specifice și pe un volum mai mare de cheltuieli cu cercetarea în domeniul energiei. Comisia va propune un Plan strategic european privind tehnologiile energetice la Consiliul European de primăvară din 2008.

3.7. Către un viitor al combustibililor fosili cu emisii scăzute de CO₂

Cărbunii și gazele asigură 50% din aprovizionarea cu electricitate a UE și vor rămâne cu siguranță o parte importantă din totalul resurselor noastre de energie. Rezervele pe termen lung sunt considerabile, însă cărbunii generează emisii de CO₂ aproape duble în comparație cu gazele. Va fi nevoie de metode de producție pe bază de cărbuni mult mai puțin poluante și de reducerea emisiilor de CO₂. Mai mult, dezvoltarea unor astfel de metode nepoluante de captare și stocare a carbonului prezintă un interes capital la nivel mondial: AIE prevede dublarea producției de electricitate pe bază de cărbuni până în 2030. Rezultatul ar fi eliberarea în atmosfera a circa 5 miliarde de tone de CO₂, adică 40% din creșterea estimativă a emisiilor globale de CO₂ generate de sectorul energetic. Planul strategic european privind tehnologiile energetice nu va fi singura acțiune întreprinsă pentru a cataliza cercetările internaționale și captarea și stocarea CO₂.

Pentru a avea rolul de lider mondial, UE trebuie să ofere o viziune clară asupra introducerii metodelor de captare și stocare a CO₂ în UE, să elaboreze un cadru de reglementare pentru dezvoltarea acestora, să investească mai mult și într-un mod mai eficient în cercetare și să acționeze la nivel internațional. Pe viitor, captarea și stocarea vor fi incluse, de asemenea, în sistemul UE de comercializare a emisiilor.

Astfel cum prezintă în comunicarea sa privind producția de electricitate durabilă²⁴, în 2007, Comisia va începe:

- să conceapă un mecanism care stimulează construcția și exploatarea, până în 2015, a maxim 12 proiecte-pilot pe scară largă pentru tehnologii durabile pe bază de combustibili fosili în producerea comercială de energie din UE²⁵.

²⁴ Comunicarea Comisiei: Producția de electricitate durabilă pe bază de combustibili fosili: către emisii aproape zero până în 2020, COM(2006) 843

- să determine un orizont de timp clar pentru introducerea instalațiilor de captare și stocare a CO₂ la centralele pe cărbuni și pe gaze. Având în vedere informațiile existente, Comisia consideră că toate centralele noi pe cărbuni trebuie să fie echipate cu instalații de captare și stocare a CO₂ până în 2020, iar centralele existente trebuie să adopte, treptat, aceeași abordare. Deși este prea devreme pentru a stabili o perspectivă definitivă, Comisia speră să poată propune cât mai curând niște recomandări ferme.

3.8. Viitorul energiei nucleare

În prezent, aproximativ o treime din electricitatea și 15% din energia consumate în UE provin din energia nucleară care este una din cele mai importante surse de energie fără dioxid de carbon (CO₂). Energia nucleară a fost una din metodele de limitare a emisiilor de CO₂ la nivelul UE și, pentru statele membre care își doresc acest lucru, poate face parte dintr-un scenariu energetic în care va fi nevoie de reduceri semnificative ale emisiilor în următoarele decenii.

Energia nucleară este mai puțin vulnerabilă la variațiile prețului carburantului decât cea generată pe bază de cărbuni sau gaze, deoarece uraniul reprezintă o mică parte din costul total al generării energiei nucleare și se bazează pe surse care nu se vor epuiza timp de multe decenii și care sunt distribuite pe scară largă în toată lumea.

După cum se poate observa din tabelul anexat la acest document care prezintă avantajele și dezavantajele diferitelor surse de energie, energia nucleară este una din cele mai puțin costisitoare surse de energie cu emisii reduse de carbon produse în prezent în UE, iar costurile acesteia sunt relativ stabile²⁶. Următoarea generație de reactoare nucleare ar trebui să reducă și mai mult costurile.

Decizia de a se baza sau nu pe energia nucleară este la latitudinea fiecărui stat membru. Cu toate acestea, în cazul în care se înregistrează o scădere a nivelului de energie nucleară în UE, este esențial ca această scădere să fie compensată prin introducerea unor surse suplimentare de energie cu emisii reduse de carbon pentru producția de electricitate; în caz contrar, obiectivul de a reduce emisiile de GES și de a îmbunătăți securitatea aprovizionării cu energie nu va fi realizat.

În contextul energetic actual, AIE estimează că utilizarea la nivel internațional a energiei nucleare va crește de la 368 GW în 2005 la 416 GW în 2030. Există astfel avantaje economice în menținerea și dezvoltarea avansului tehnologic al UE în acest domeniu.

Astfel cum este prevăzut în noul Program nuclear ilustrativ²⁷, la nivel european, rolul UE ar trebui să fie acela de a dezvolta în continuare, în conformitate cu legislația comunitară, cel mai avansat cadru pentru energia nucleară în acele state membre care au optat pentru energia

²⁵ Platforma tehnologică europeană pentru centrale electrice pe combustibili fosili cu zero emisii (PT CEZE) propune în cadrul recomandărilor sale cheie din Agenda de cercetare strategică (ACS) adoptată la sfârșitul anului 2006 punerea în aplicare rapidă a 10-12 proiecte-pilot integrate, la scară largă, de centrale electrice cu captare și stocare de carbon (CSC) în Europa.

²⁶ Conform AIE World Energy Outlook 2006 „noile centrale nucleare ar putea produce electricitate la prețul de 4,9 până la 5,7 US cenți/kW [între 3,9 și 4,5 eurocenți conform ratei de schimb valutar de la mijlocul lunii noiembrie 2006] dacă riscurile de construcție și de funcționare sunt atenuate” și anume „la un preț de aproximativ 10 USD/tonă de emisii de CO₂ ceea ce face ca centralele nucleare să fie competitive în raport cu uzinele electrice pe bază de cărbune”.

²⁷ Proiectul de Program nuclear ilustrativ, COM (2006) 844

nucleară, respectând cele mai înalte standarde de siguranță, securitate și neproliferare prevăzute în Tratatul Euratom. Cu toate acestea, energia nucleară ridică probleme importante în ceea ce privește deșeurile și dezafectarea, astfel încât gestionarea deșeurilor nucleare și dezafectarea instalațiilor nucleare ar trebui incluse în activitățile viitoare ale Comisiei. UE ar trebui, de asemenea, să își continue eforturile de a asigura respectarea unor standarde ridicate la nivel internațional. Pentru a realiza progrese în acest domeniu, Comisia propune înființarea unui grup UE la nivel înalt pentru siguranța și securitatea nucleară care să se ocupe cu dezvoltarea progresivă a unei înțelegeri comune și, eventual, cu introducerea unor reguli europene suplimentare privind siguranța și securitatea nucleară.

3.9. O politică energetică internațională care apără activ interesele Europei

UE nu își poate realiza singură obiectivele privind energia și schimbările climatice. UE va fi în viitor răspunzătoare pentru numai 15% din noile emisii de CO₂. Mai mult, datorită noilor obiective stabilite pentru 2030, UE va consuma la acea dată mai puțin de 10% din energia mondială. Astfel, provocările privind securitatea aprovizionării cu energie și schimbările climatice nu pot fi depășite prin acțiunea unilaterală a UE sau a statelor membre ale acesteia. Este necesară o cooperare atât cu țările dezvoltate, cât și cu cele în curs de dezvoltare, precum și cu producătorii și consumatorii de energie pentru a asigura competitivitatea, durabilitatea și securitatea aprovizionării energetice.

UE și statele membre trebuie să urmărească aceste obiective, vorbind cu o singură voce și stabilind parteneriate eficiente prin care obiectivele să fie transpuse într-o politică externă relevantă. Într-adevăr, energia trebuie să ocupe un loc central în toate relațiile externe ale UE; aceasta are o importanță crucială pentru securitatea geopolitică, stabilitatea economică, dezvoltarea socială și eforturile internaționale de combatere a schimbărilor climatice. UE trebuie astfel să dezvolte relații energetice eficiente cu toți partenerii internaționali, relații bazate pe încredere reciprocă, cooperare și interdependență. Acest lucru presupune extinderea relațiilor din punct de vedere al ariei geografice și consolidarea naturii acestora pe baza unor acorduri cu marii furnizori de energie.

Consiliul European a sprijinit viziunea comună a Comisiei și a Consiliului de a stabili un cadru pe termen lung pentru dimensiunea energetică externă²⁸ și a acceptat să dezvolte o rețea de corespondenți în materie de securitate energetică, rețea care va oferi un sistem de avertizare rapidă și va mări capacitatea de reacție a UE în cazul unei presiuni externe asupra securității energetice.

UE vorbește deja cu o singură voce în cadrul negocierilor acordurilor internaționale, mai ales în domeniul comerțului. Acordurile internaționale actuale sau viitoare, fie că sunt negociate bilateral sau cu mai multe țări în același timp, pot fi folosite într-un mod mai eficient pentru a fixa angajamente obligatorii din punct de vedere juridic. Acestea se pot extinde la liberalizarea reciprocă a condițiilor de comercializare și a investițiilor pe piețele din amonte și din aval, precum și la acordarea accesului la conducte de către țările care sunt situate de-a lungul lanțurilor de tranzit sau de transport. Totodată, aceste acorduri pot fi folosite pentru a promova comerțul internațional cu biocarburanți produși în mod durabil sau cu bunuri ecologice, sau pentru stabilirea prețurilor pe plan internațional pentru emisiile de carbon.

²⁸

Lucrare a Comisiei Europene/Înaltului Reprezentant *O politică externă care să apere interesele energetice ale Europei*, iunie 2006, S160/06; urmată de *Relațiile energetice externe de la principii la acțiune*, COM(2006)590 final

Astfel, UE trebuie acum să acționeze urmărind aceste principii. Primul pas spre „a vorbi cu o singură voce” este stabilirea unor obiective clare și a unor mijloace de cooperare eficiente. Evaluările energetice strategice realizate în mod regulat vor oferi cadrul general pentru discutarea frecventă a aspectelor energetice externe în cadrul instituțiilor comunitare. Prioritățile care trebuie urmărite de o politică energetică externă eficientă a Uniunii Europene în următorii trei ani sunt:

- Comunitatea și statele membre ar trebui să fie actori cheie în dezvoltarea de acorduri internaționale, inclusiv în legătură cu viitorul Tratatului privind Carta Energiei și cu regimul climatic după 2012.
- Relațiile energetice ale Uniunii Europene cu țările vecine sunt fundamentale pentru securitatea și stabilitatea Europei. Scopul UE ar trebui să fie crearea unei rețele extinse de țări din jurul UE, ale căror acțiuni să fie ghidate de reguli sau principii comune, derivate din politica energetică europeană.
- Să intensificăm relațiile cu furnizorii noștri externi de energie, dezvoltând în continuare parteneriate cuprinzătoare bazate pe interese reciproce, transparență, previzibilitate și reciprocitate.
- Să dezvolte în continuare relații energetice mai strânse cu alți consumatori majori, în special prin intermediul AIE și G8 sau prin intensificarea cooperării bilaterale.
- Să dezvolte folosirea instrumentelor financiare, prin întărirea cooperării cu BEI și cu BERD și prin crearea unui Fond de investiții al vecinătății, pentru a spori securitatea energetică europeană.
- Să amelioreze condițiile pentru investițiile în proiecte internaționale, lucrând, spre exemplu, pentru a asigura un cadru legal clar definit și transparent și numind coordonatori europeni care să reprezinte interesele UE în proiectele internaționale cheie.
- Să promoveze neproliferarea, siguranța și securitatea nucleară, în special printr-o cooperare consolidată cu Agenția Internațională a Energiei Atomice.

Anexa la această analiză conține modul detaliat în care aceste obiective vor fi acum urmărite, conform discuțiilor detaliate ale Consiliului European întrunit cu ocazia reuniunii la nivel înalt de la Lahti și ale Consiliului European din decembrie 2006. Totuși, în plus față de acestea, Comisia consideră că două acțiuni prioritare suplimentare ar trebui acum urmărite:

- Un parteneriat Africa-Europa cuprinzător privind energia. În ultimii ani, Africa a devenit un furnizor important de energie, dispunând însă de un potențial și mai ridicat. Dialogul ar trebui să includă: securitatea aprovizionării, transferul de tehnologii de producere a energiei regenerabile, exploatarea durabilă a resurselor, transparența piețelor energetice și respectarea bunei guvernante. Dialogul ar trebui lansat printr-un eveniment comun la cel mai înalt nivel.
- Un acord internațional privind eficiența energetică, după cum a fost deja menționat mai sus.

3.9.1. Integrarea politicilor energetice și de dezvoltare europene: o situație „în care toată lumea câștigă”

Prețurile ridicate pentru energie au efecte negative mai ales în țările în curs de dezvoltare. În timp ce puține astfel de țări pot beneficia ca și producători, celelalte sunt în situația în care prețurile ridicate ale importurilor de energie depășesc veniturile obținute prin ajutorul pentru dezvoltare²⁹. Africa și celelalte regiuni în curs de dezvoltare sunt profund interesate, ca și Europa, în stimularea diversificării și eficienței energetice, ceea ce ar putea reprezenta o contribuție majoră la Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. UE își asumă deci angajamentul de a sprijini țările în curs de dezvoltare în promovarea aprovizionării cu energie și a utilizării acesteia în mod durabil și sigur.

Pentru a realiza angajamentului de mai sus, UE ar trebui să se concentreze asupra distribuirii unor servicii energetice accesibile, fiabile și durabile pentru cei săraci, provenind în special din surse regenerabile, precum și în vederea dezvoltării unor tehnologii nepoluante și eficiente pentru producerea de petrol și gaz. Africa oferă o oportunitate unică pentru instalarea de tehnologii de producere a energiei regenerabile într-un mod competitiv. Aceasta poate evita necesitatea de a cumpăra rețele de transmisie costisitoare și poate „sări” direct la o nouă generație de tehnologii și surse de energie nepoluantă și cu un emisii reduse de carbon - la fel cum s-a întâmplat deja în cazul telecomunicațiilor mobile. Acest lucru reprezintă o adevărată oportunitate „în care toată lumea câștigă”, intensificând pătrunderea energiei regenerabile și nepoluante și oferind accesul la electrificare unora dintre cele mai sărace populații ale lumii. Va fi nevoie de eforturi deosebite în Africa sub-sahariană, unde rata de acces la electrificare este printre cele mai scăzute din lume.

În acest scop, UE va folosi de asemenea diversele instrumente de care dispune: cel de al zecelea Fond European de Dezvoltare, Parteneriatul UE-Africa privind infrastructura care abordează proiecte regionale privind generarea și transmiterea de electricitate, Instrumentul financiar UE-ACP pentru energie, programul comunitar COOPENER și succesorii săi, precum și programul EUROSOLAR pentru America Latină.

3.10. Un sistem eficient de monitorizare și de raportare

Monitorizarea, transparența și raportarea vor fi elemente esențiale în dezvoltarea progresivă a unei politici energetice eficiente a UE. Comisia propune înființarea unui **Observator al energiei** în cadrul Direcției Generale pentru Energie și Transport. Acest observator ar trebui să aibă responsabilități fundamentale referitoare la cererea și oferta energetică europeană, în special prin sporirea transparenței în ceea ce privește nevoile cu care se confruntă UE în domeniul investițiilor viitoare în infrastructura de gaze și de electricitate și în instalațiile de generare și, prin intermediul analizei comparative și al schimbului de cele mai bune practici, să faciliteze succesul statelor membre, asigurându-se că amestecul lor de energie evoluează într-un mod care să contribuie efectiv la atingerea obiectivelor energetice ale UE.

Comisia va stabili responsabilitățile specifice ale Observatorului și va propune în 2007 o bază legală pentru finanțare activităților acestuia. Astfel, aceasta va examina și raționaliza

²⁹ 137 miliarde USD/an pentru țările în curs de dezvoltare importatoare de petrol față de o asistență oficială pentru dezvoltare de 84 miliarde USD în 2005, valoare netă după scutirea de datorii suplimentare. A se vedea „Vulnerabilitatea țărilor africane la șocurile petroliere: principalii factori și opțiunile politice. Cazul țărilor importatoare de petrol”. Raportul ESMAP 308/05, Banca Mondială, august 2005.

informațiile existente în materie de energie, precum și obligațiile de raportare care revin Comisiei și statelor membre.

4. PASUL URMĂTOR

Această analiză strategică a stabilit un set de politici necesare pentru a atinge obiectivele pentru o energie durabilă, sigură și competitivă. Primul pas este asigurarea unor decizii clare din partea Consiliului European și a Parlamentului European privind abordarea strategică, un plan de acțiune care să permită Uniunii Europene să își realizeze obiectivele ambițioase, vaste și pe termen lung. Viitoarele analize strategice vor ajuta UE să își perfecționeze și actualizeze planul de acțiune, luând în considerare schimbările - cele mai evidente fiind reprezentate de progresele tehnologice și de acțiunea internațională comună pentru combaterea schimbărilor climatice. Scopul reducerii emisiilor în Europa și la nivel mondial face parte integrantă din politica energetică europeană.

În cazul în care UE reușește să îndeplinească obiectivele specifice propuse în materie de eficiență energetică și de energie regenerabilă, aceasta ar fi pe drumul cel bun în realizarea reducerii de 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute pentru 2020 și și-ar spori șansele de a realiza reducerile drastice care figurează în obiectivele pentru 2050. O acțiune hotărâtă acum va însemna un progres în ceea ce privește stabilizarea dependenței noastre de importuri, realizarea la timp a investițiilor, crearea de noi locuri de muncă și asigurarea avansului tehnologic al Europei în domeniul tehnologiilor cu emisii reduse de carbon. **UE ar fi stabilit ritmul pentru o nouă revoluție industrială mondială.**

Comisia așteaptă din partea Consiliului și Parlamentului European:

- să sprijine un obiectiv al UE în negocierile internaționale conform căruia țările dezvoltate trebuie să diminueze cu 30% emisiile de gaze cu efect de seră până în 2020 față de anul 1990;
- să sprijine încă de acum un angajament al UE de a realiza, indiferent de circumstanțe, o reducere de cel puțin 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020 față de anul 1990;
- să confirme necesitatea întreprinderii unor măsuri suplimentare pentru a transforma potențialele beneficii ale **Piețelor interne de electricitate și gaz** într-o realitate pentru toți cetățenii europeni și pentru mediul de afaceri, și în special:
 - Să se angajeze la o continuare a separării activităților în vederea îmbunătățirii concurenței, creșterii investițiilor și oferirii de opțiuni mai variate consumatorilor, de preferință prin separarea proprietății, care s-a dovedit a fi abordarea cea mai eficientă, sau cel puțin printr-o abordare ISO care va necesita o reglementare mai detaliată la nivel european. Pe baza concluziilor Consiliului European din 9 martie și a poziției Parlamentului European, Comisia va prezenta în scurt timp o propunere legislativă;
 - Să asigure o reglementare eficientă în toate statele membre prin intermediul armonizării competențelor și independenței autorităților de reglementare din domeniul energiei, pe baza valorii celei mai ridicate din UE și încredințând

acestor autorități responsabilitatea de a dezvolta piața internă de energie, precum și piețele naționale în mod eficient;

- Să accelereze armonizarea standardelor tehnice necesare desfășurării eficiente a comerțului transfrontalier, cel puțin printr-o abordare ERGEG+;
- Să stabilească în 2007 un mecanism și o structură comunitară nouă pentru operatorii de sisteme de transport, care să se ocupe cu planificarea coordonată de rețele și să informeze autoritățile naționale de reglementare și Comisia. Acestea ar trebui să fie de asemenea responsabile pentru promovarea unor standarde minime de securitate a rețelelor, care, după ce vor fi aprobate de autoritățile de reglementare și de Comisie, vor deveni obligatorii din punct de vedere juridic;
- Să sprijine propunerea Comisiei de fixare a unor standarde minime în materie de transparență în 2007;
- Să accepte o nouă Cartă a consumatorilor de energie;
- Să continue progresul în ceea ce privește construirea de noi interconectori esențiali. Să confirme necesitatea numirii unor coordonatori europeni care să urmărească proiectele prioritare cele mai problematice și să invite Comisia să prezinte, în 2007, o propunere legislativă oficială care să definească un termen de maxim 5 ani în care să se încheie procedurile de planificare și de aprobare pentru proiectele de interes european;
- Să sprijine necesitatea de a progresa în asigurarea solidarității între statele membre în cazul unei crize energetice sau al întreruperii aprovizionării, creând în acest scop mecanisme eficiente. Să salute intenția Comisiei de a prezenta în 2007 o Comunicare privind stocurile strategice, urmată, dacă este cazul, de măsuri de consolidare;
- Să sublinieze prioritatea UE de a-și spori eforturile de obținere a unei acțiuni la nivel mondial pentru combaterea schimbărilor climatice. Să salute intenția Comisiei de a folosi toate oportunitățile de negocieri bilaterale și multilaterale pentru promovarea combaterii schimbărilor climatice, coordonarea politicilor energetice și consolidare cooperării privind tehnologiile nepoluante;
- Să sprijine obiectivul de a economisi până în 2020 20% din consumul de energie al UE prin costuri eficiente, astfel cum a fost prezentat în Planul de acțiune al Comisiei privind eficiența energetică și să salute intenția Comisiei de a publica o serie de măsuri în vederea realizării acestui obiectiv, și anume:
 - să stabilească și să actualizeze în mod regulat cerințele minime de eficiență pentru echipamentele care folosesc energie electrică;
 - să economisească în mai mare măsură energia în clădiri, folosind și dezvoltând cadrul oferit de Directiva privind performanțele energetice ale clădirilor;
 - să valorifice potențialul semnificativ de economisire a energiei în transporturi, folosind diverse măsuri, inclusiv legislative, dacă este necesar;

- să schimbe atitudinile tuturor consumatorilor de energie cu privire la eficiența energetică și la economisirea energiei, inclusiv prin demonstrarea beneficiilor tehnologiilor existente și a comportamentelor eficiente din punct de vedere energetic;
- să continue ameliorarea eficienței generării de energie, în special prin promovarea unor tehnologii termoelectrice foarte eficiente;
- Să sprijine obiectivele obligatorii de a satisface 20% din consumul total de energie la nivel european prin energie regenerabilă și cel puțin 10% prin biocarburanți până în 2020. Să invite Comisia să propună, pe parcursul anului 2007, o directivă care să pună în practică acest lucru, specificând obiectivele naționale și procedurile pentru dezvoltarea planurilor naționale de acțiune prin care acestea să fie realizate;
- Să recunoască necesitatea introducerii unui Plan strategic european privind tehnologiile din domeniul energetic și să salute intenția Comisiei de a propune în mod oficial un astfel de plan în 2007;
- Să confirme prioritatea de a realiza un progres rapid în oferirea unei perspective clare pentru momentul în care centralele pe bază de cărbuni și gaze vor trebui să instaleze mecanisme de captare și stocare a dioxidului de carbon în UE, precum și în stabilirea unui mecanism care să stimuleze construirea și operarea până în 2015 de până la 12 proiecte-pilot pe scară largă pentru tehnologii durabile pe bază de combustibili fosili în producerea comercială de energie în UE;
- Să salute intenția Comisiei de a înființa un grup UE la nivel înalt pentru siguranța și securitatea nucleară care să se ocupe cu dezvoltarea progresivă a unei înțelegeri comune și, eventual, cu introducerea unor reguli europene suplimentare privind siguranța și securitatea nucleară pentru a sprijini eforturile acelor țări membre care aleg să se bazeze în continuare pe energia nucleară;
- Să confirme importanța de a „vorbi cu o singură voce” în legătură cu aspectele energetice internaționale. În plus față de necesitatea punerii în practică a concluziilor reuniunii la nivel înalt de la Lahti și ale Consiliului European din decembrie 2006 în acest domeniu, (i) să sprijine propunerea de dezvoltare a unui parteneriat Africa-Europa cuprinzător și să salute inițiativa Comisiei de a lansa acest parteneriat printr-un eveniment comun la cel mai înalt nivel în 2007 și (ii) să salute obiectivul de a încheia un acord internațional privind eficiența energetică și intenția Comisiei de a propune bazele unui astfel de acord în prima parte a anului 2007 pentru a putea fi analizate de Consiliu și Parlament;
- Să folosească negocierile internaționale pentru a încuraja metodele de producție durabile și pentru a *promova comerțul internațional cu bunuri și servicii eficiente din punct de vedere ecologic și energetic*;
- Să salute intenția Comisiei de a propune a nouă analiză strategică a energiei la fiecare 2 ani și să propună în 2007 o bază legală oficială pentru finanțarea Observatorului european al energiei în cadrul Comisiei pentru a coordona și ameliora transparența privind piețele energetice europene;

Anexa 1: Prioritățile politicii energetice internaționale a UE.

Anexa 2: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie electrică, în funcție de prețurile petrolului, gazului și cărbunelui.

Anexa 3: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie pentru încălzire.

Anexa 4: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie pentru transporturile rutiere.

Sursele pentru cifrele care figurează în anexe se găsesc în documentul de lucru elaborat de serviciile Comisiei: Date privind politica energetică a UE³⁰.

Anexa 1

Prioritățile politicii energetice internaționale a UE

Prioritățile pe care UE trebuie să le urmărească în politica energetică externă în următorii trei ani sunt următoarele:

- Continuarea stabilirii de acorduri internaționale, inclusiv în ceea ce privește regimul climatic după 2012, extinderea comercializării emisiilor la partenerii mondiali, viitorul Tratatului privind Carta Energiei și dezvoltarea și aplicarea tehnologiilor pentru o energie nepoluantă și regenerabilă. Acest lucru presupune intensificarea coordonării între UE și statele membre în cadrul forurilor internaționale și perfecționarea colaborării cu Agenția Internațională a Energiei. UE se va implica de asemenea în inițiative multilaterale precum Parteneriatul cu Banca Mondială pentru reducerea arderii cu gaze la nivel mondial și Inițiativa pentru transparență în industriile extractive. Pentru a întări coerența, UE ar trebuie de asemenea să facă eforturi, dacă este cazul, să devină membru al unor organizații internaționale relevante
- Dezvoltarea de relații energetice cu țările din vecinătatea UE, urmărind propunerea recentă a Comisiei privind consolidarea politicii europene de vecinătate (PEV)³¹, inclusiv în domeniul energiei, cu un posibil Tratat UE-PEV privind energia care să implice în viitor, dacă este posibil, toți vecinii noștri relevanți. Tratatul de instituire a unei Comunități a energiei reprezintă deja baza unei piețe regionale emergente pentru energie și ar trebui să încerce să se extindă progresiv dincolo de zona UE și de Balcanii occidentali la țări precum Republica Moldova, Norvegia, Turcia și Ucraina. Este nevoie de dezvoltarea unor relații energetice mai strânse cu Egiptul și cu ceilalți furnizori de energie și țări de tranzit din Mashrek /Magreb, precum și cu Libia. Atât Norvegia cât și Algeria merită o atenție deosebită și relații specifice.
- Reducerea riscului unor posibile întreruperi sau al unei distrugerii fizice ale infrastructurii energetice critice din afara zonei UE prin intermediul schimbului de cele mai bune practici cu toți partenerii relevanți ai UE și cu organizațiile internaționale pe baza unor acțiuni vizând infrastructura internă, prezentate în Comunicarea recentă a Comisiei privind un Program European de Protecție a Infrastructurii Critice.

³⁰ SEC(2007) 12, pagina web: http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm

³¹ Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind consolidarea politicii europene de vecinătate, COM (2006) 726 final din 4.12.2006

- Intensificarea relațiilor cu Rusia prin intermediul negocierii unui acord-cadru solid și cuprinzător, care să includă un parteneriat complet în domeniul energetic, avantajos pentru ambele părți și creând condițiile necesare unor noi investiții. Acesta ar trebui să accentueze beneficiile reciproce pe termen lung, atât pentru Rusia cât și pentru UE, și să se bazeze pe principiile pieței, precum și pe cele prevăzute în Tratatul privind Carta Energiei și în proiectul de Protocol de tranzit.
- Aprofundarea dialogului și a relațiilor cu principalii producători de energie și cu țările de tranzit, prin intermediul OPEC și al Consiliului de Cooperare al Golfului Persic sau prin punerea în aplicare a Memorandumului de înțelegere cu Azerbaidjan și Kazahstan și prin stabilirea unor noi legături cu alți producători importanți din Asia Centrală precum Turkmenistan și Uzbekistan. În plus, este imperativ ca transportul resurselor energetice din regiunea caspică spre UE să fie facilitat. De asemenea, Comisia va prezenta o Comunicare privind cooperarea cu Consiliul Mării Negre în primăvara anului 2007. Acest aspect al strategiei va depăși aceste regiuni pentru a maximiza diversificarea geografică a furnizorilor de energie către UE pentru a include zone precum America Latină și Caraibe. UE ar trebui de asemenea să caute noi surse de energie, deschizând un dialog cu Brazilia pentru includerea biocarburanților – și organizând în 2007 o conferință internațională pe tema biocarburanților.
- Dezvoltarea unui nou parteneriat Africa-Europa privind energia. Importanța Africii ca furnizor de energie este în continuă creștere, iar relațiile cu aceasta necesită un dialog cuprinzător care să includă securitatea aprovizionării, transferul de tehnologii de producere a energiei regenerabile, exploatarea durabilă a resurselor, transparența piețelor energetice și respectarea bunei guvernante. Dialogul ar trebui lansat printr-un eveniment comun la cel mai înalt nivel.
- Intensificarea relațiilor cu principalii consumatori de energie. În special, sfera de acoperire a relațiilor cu parteneri ca SUA ar trebui să includă în continuare domenii precum promovarea unor piețe energetice mondiale deschise și competitive, eficiența energetică, cooperarea în materie de reglementare și cercetarea. Primii pași realizați deja în relațiile cu China ar trebui continuați, punând accentul pe tehnologiile nepoluante de exploatare a cărbunelui, cu „emisii aproape zero”, precum și pe eficiența energetică, economisiri și energie regenerabilă. O abordare similară ar trebui aplicată în cazul Indiei.
- Promovarea neproliferării, siguranței și securității nucleare, în special printr-o cooperare consolidată cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică și prin noul instrument de cooperarea în materie de securitate nucleară.

Urmărirea acestor obiective implică o redefinire a relațiilor cu acești parteneri pentru a oferi energiei un rol principal. În plus față de promovarea obiectivelor energetice ale UE prin intermediul dialogului și al negocierii internaționale, o serie de instrumente care sunt la dispoziția UE ar trebui utilizate în cea mai mare măsură, inclusiv:

- În cadrul negocierilor comerciale, UE vorbește deja cu o singură voce, iar competența acesteia este bine stabilită. Acordurile internaționale comerciale și de investiții, fie că sunt negociate bilateral sau cu mai multe țări în același timp, pot fi folosite într-un mod mai eficient pentru a fixa angajamente obligatorii din punct de vedere juridic. Acestea pot contribui la crearea condițiilor necesare pentru creșterea investițiilor, eficientizarea producției și concurența. Dispunând de instrumentele și mandatele adecvate, UE va putea, spre exemplu, să urmărească mai bine liberalizarea reciprocă a condițiilor pentru investiții

și comerț pe piețele din aval și din amonte, precum și posibilitatea accesului la conducte. Același lucru este valabil pentru stabilirea prețurilor pe plan internațional la emisiile de carbon sau pentru comerțul cu biocarburanți.

- Îmbunătățirea cooperării cu BEI și BERD pentru a folosi instrumente financiare care să sprijine parteneriatele energetice prin acțiuni concrete, finanțând proiecte importante precum coridorul energetic trans-caspic sau proiectele Africa subsahariană-Magreb-UE. Proiectele energetice ar putea fi un element important în cadrul Fondului de investiții al vecinătății propus, care este menit să multiplice de patru până la cinci ori valoarea fondurilor disponibile în cadrul instrumentului pentru politica europeană a vecinătății.
- Promovarea unor condiții îmbunătățite pentru investițiile în proiecte internaționale, cu un cadru legal clar definit și transparent și cu ajutorul coordonatorilor europeni. Un prim pas ar trebui să fie numirea unui coordonator european pentru gazoductul Nabucco din Bazinul Caspic spre Austria și Ungaria. În viitor, ar putea fi numiți coordonatori pentru proiecte care aibă ca furnizori de energie parteneri precum Turcia, Asia Centrală sau Africa de Nord.

Anexa 2: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie electrică.

Surse de energie	Tehnologia luată în considerare pentru estimarea costurilor	Costul în 2005 (euro/MW/oră)	Costul estimat în 2030 (euro/MW/oră cu 20-30 euro/tCO ₂)	Emisiile de GES (KgCO ₂ eg/MW/oră)	Dependența de importuri a UE-27		Eficiență	Sensibilitate a la prețul combustibilului	Rezerve demonstrate / Producția anuală
		Sursa AIE			2005	2030			
Gaze naturale	Turbină cu gaze în circuit deschis	45 – 70	55 - 85	440	57%	84%	40%	Foarte mare	64 ani
	Turbină cu gaze cu ciclu combinat	35 - 45	40 - 55	400			50%	Foarte mare	
Petrol	Motoare Diesel	70 - 80	80 - 95	550	82%	93%	30%	Foarte mare	42 ani
Cărbune	Combustibil pulverizat cu desulfurizarea gazelor de evacuare	30 - 40	45 - 60	800	39%	59%	40-45%	medie	155 ani
	Ardere în strat fluidizat circulant	35 - 45	50 - 65	800			40-45%	medie	
	Gazificare integrată într-un ciclu combinat	40 - 50	55 - 70	750			48%	medie	
Nucleară	Reactor cu apă ușoară	40 - 45	40 - 45	15	Aproape 100% pentru minereuri de uraniu		33%	scăzută	Rezerve rezonabile 85 ani
Biomasă	Instalație de generare cu biomasă	25 - 85	25 - 75	30	zero		30 - 60%	medie	Regenerabile
Eoliană	Pe uscat	35 - 175	28 - 170	30			95-98%	zero	
		35 – 110	28 – 80						
	În larg	50 - 170	50 - 150	10			95-98%		
		60 – 150	40 – 120						
Hidro	Mare	25 - 95	25 - 90	20			95-98%		
	Mică (<10MW)	45 - 90	40 - 80	5			95-98%		
Solară	Fotovoltaic	140 - 430	55 -260	100 28	/				

Anexa 3: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie pentru încălzire

Surse de energie		Cota de piață a UE-25 în funcție de sursa de energie	Prețul pieței (euro/tpe)	Costul ciclului de viață (euro/tpe)	Emisiile de GES (t CO ₂ eq/tpe)	Dependența de importuri a UE-27	
						2005	2030
Combustibili fosili	Combustibil lichid pentru încălzire	20%	525 (0.45euro/l)	300-1300	3.1	82%	93%
	Gaze naturale	33%	230 – 340 (20-30 euro/MW/oră)		2.1	57%	84%
	Cărbune	1.8%	70 (0.45euro/tce)		4	39%	59%
Biomasă	Tocătură de lemn	5.7%	280	545-1300	0.4	0	?
	Pelete		540	630-1300	0.4	0	?
Electricitate		31%	550 - 660 (50-50 euro/MW/oră)	550 - 660	de la 0 la 12	<1%	?
Solară		0.2%	/	680-2320	Foarte scăzute	0	0
Geotermală		0.4%	/	230-1450	Foarte scăzute	0	0

Anexa 4: Avantajele și dezavantajele diverselor surse de energie pentru transporturile rutiere

	Prețul pieței (euro/tpe)	Emisiile de CO ₂ (t CO ₂ /tpe) ³²	Dependența de importuri	
			2005	2030
Benzină și motorină	398-582 ³³	3.6–3.7	82%	93%
Gaze naturale	230–340 (NB: necesită un vehicul special adaptat și un sistem special de distribuție)	3.0	57%	84%
Biocarburant de uz casnic	609-742	1.9–2.4	0%	0%
Bioetanol tropical	327-540	0.4	100%	100%
Biocarburant de a doua generație	898–1 109	0.3–0.9	/	15%

³² Cifrele pentru biocarburanți sunt calculate pentru cele mai ieftine tehnici de producție

³³ Presupunând că prețul petrolului este de 48USD/baril și respectiv 70USD/baril